

**Rīgas domes saistošo noteikumu normas par trokšņošanas kontroli Rīgas
administratīvajā teritorijā neatbilst Satversmei**

2014. gada 12. decembrī Satversmes tiesa ir pieņēmusi spriedumu lietā Nr. 2013-21-03 „Par Rīgas domes 2007. gada 19. jūnija saistošo noteikumu Nr. 80 „Sabiedriskās kārtības noteikumi Rīgā” 4.1. un 15. punkta atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 105. panta pirmajam un trešajam teikumam”.

Rīgas domes saistošo noteikumu normas, kas aizliedz trokšņot Rīgas administratīvajā teritorijā un par to paredz atbildību, pieņemtas, pārkāpjot likumdevēja pilnvarojumu

Apstrīdētās normas

„4. Rīgas administratīvajā teritorijā aizliegts:

4.1. trokšņot, ja tas traucē apkārtējo personu mieru, iestāžu, organizāciju normālu darbību, bet nav saistīts ar satiksmi vai pasākumiem, kas saskaņoti ar Rīgas pilsētas izpilddirektoru, un troksnim nav pastāvīgs raksturs. Par pastāvīga trokšņa radīšanu ar savu darbību vai bezdarbību, kas pārsniedz normatīvajos aktos noteiktos trokšņa normatīvus vai robežlielumus, vainīgā persona saucama pie atbildības likumā noteiktajā kārtībā;[..]

15. Par 4.1.apakšpunktā noteikto prasību neievērošanu, ja pārkāpums ir izdarīts laikā no plkst. 7.00 līdz plkst. 23.00, uzliek naudas sodu fiziskajām personām līdz simt latiem, bet juridiskajām personām līdz piecsimt latiem. Ja pārkāpums ir izdarīts laikā no plkst. 23.00 līdz plkst. 7.00, fiziskajām personām uzliek naudas sodu no divdesmit latiem līdz simt piecdesmit latiem, bet juridiskajām personām no divsimt latiem līdz sešsimt latiem. Ja šāds pārkāpums ir izdarīts atkārtoti gada laikā no lēmuma par soda uzlikšanu pieņemšanas dienas, neatkarīgi no pārkāpuma izdarīšanas laika fiziskajām personām uzliek naudas sodu no simt līdz divsimt piecdesmit latiem, bet juridiskajām personām no piecsimt līdz tūkstoš latiem.”

Augstāka juridiskā spēka norma

Satversmes 105. panta pirmais un trešais teikums: „Ikvienam ir tiesības uz īpašumu. [..] Īpašuma tiesības var ierobežot vienīgi saskaņā ar likumu.”

Lietas fakti

Lieta ierosināta pēc SIA „IRIDEJA3” konstitucionālās sūdzības. Konstitucionālajā sūdzībā norādīts, ka pieteikuma iesniedzēja savas saimnieciskās darbības veikšanai atvērusi bāru, kas dienā darbojas kā restorāns, bet vakarā – kā bārs un klubs, kurā bieži tiek atskaņota mūzika un notiek dejas. Pamatojoties uz apstrīdētajām normām, pieteikuma iesniedzēja ir divas reizes administratīvi sodīta par nepastāvīga rakstura trokšņa pieļaušanu, atskaņojot mūziku un tādējādi traucējot apkārtējo personu mieru. Pieteikuma iesniedzēja uzsvēra, ka mūzikas atskaņošana, kas neizbēgami radot troksni, esot tieši saistīta ar bāra īpašnieka saimniecisko darbību un tādējādi arī ar tiesībām uz īpašumu. Pieteikuma iesniedzēja uzskatīja, ka Rīgas dome, izdodot apstrīdētās normas, ir pārkāpusi likumā noteikto pilnvarojumu, tādēļ apstrīdētajās normās noteiktais Satversmes 105. pantā ietvertais pamattiesību ierobežojums nav noteikts saskaņā ar likumu.

Tiesas secinājumi un lēmums

Satversmes tiesa secināja, ka intereses, kas saistītas ar komercdarbības veikšanu, ietilpst īpašuma tiesību tvērumā [10.1] un apstrīdētās normas ierobežo Satversmes 105. panta pirmajā teikumā noteiktās tiesības uz īpašumu [10.2].

Vērtējot īpašuma tiesību ierobežojuma atbilstību augstāka juridiskā spēka normām, Satversmes tiesa norādīja: likums „Par pašvaldībām” paredz, ka pašvaldības dome ir tiesīga izdot saistošus noteikumus jautājumos par sabiedrisko kārtību, paredzot administratīvo atbildību par to pārkāpšanu, ja tas nav paredzēts likumos [11.1].

Satversmes tiesa secināja, ka administratīvā atbildība par tādu darbību veikšanu, kuras rada noteikta līmeņa troksni, ir paredzēta Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 167.¹ pantā. Savukārt administratīvā atbildība par sabiedriskā miera traucēšanu, kas izpaužas kā necieņa pret sabiedrību vai bezkaunīga rīcība, ignorējot vispārpieņemtās uzvedības normas un traucējot cilvēku mieru, iestāžu, uzņēmumu (uzņēmējsabiedrību) vai organizāciju darbu (sīkais huligānisms), ir noteikta Latvijas Administratīvo pārkāpumu

kodeksa 167. pantā. Tātad jautājumus par jebkāda veida darbību, kas rada troksni un traucē sabiedrisko kārtību (tātad arī apkārtējo personu mieru, iestāžu un organizāciju normālu darbību), jau ir noregulējis likumdevējs. Apstrīdētās normas ir izdotas, pārkāpjot likuma „Par pašvaldībām” 43. pantā noteikto pilnvarojumu, un Rīgas dome ir rīkojusies *ultra vires*. Tādējādi apstrīdētajās normās ietvertais pamattiesību ierobežojums nav noteikts ar likumu [12.6.].

Līdz ar to apstrīdētās normas **neatbilst Satversmes 105. panta pirmajam un trešajam teikumam** [12.6] un atzīstamas par spēkā neesošām **no to pieņemšanas brīža** [13].

Satversmes tiesas spriedums ir galīgs un nepārsūdzams, tas ir stājies spēkā. Sprieduma teksts ir pieejams arī Satversmes tiesas mājas lapā.

Relīze sagatavota ar mērķi veicināt Satversmes tiesā izskatāmās lietas faktisko apstākļu izpratni. Tā nav uzskatāma par sprieduma daļu un nav saistoša Satversmes tiesai. Spriedumi, lēmumi un cita informācija par Satversmes tiesu atrodama tiesas mājas lapā www.satv.tiesa.gov.lv.

Līna Kovalevska

Satversmes tiesas priekšsēdētāja palīdze

Lina.Kovalevska@satv.tiesa.gov.lv

67830748, 29813216